

१ विशेष दिवाणी दावा क्र.५७/२०१९
हसमुखभाई व इतर वि. लता व इतर
CNRMHJN020013232029

निशाणी क्र.३० वरील आदेश

प्रतिवादी क्र.३ व ४ यांनी प्रस्तुतचा अर्ज दिवाणी व्यवहार संहिताचे आदेश ७ नियम ११ प्रमाणे वादीचा दावा खारीज करुन मिळणेसाठी दाखल केलेला आहे.

२) प्रतिवादी क्र.३ व ४ चे कथन थोडक्यात येणेप्रमाणे :-

वादीने वाद मिळकतीची मालकी हक्क, घोषणा, ताबा व मनाई हुकूम घोषित करुन मिळणेसाठी प्रस्तुतचा दावा दाखल केला आहे. खडकपुरा, अलंकार टॉकीज जवळ, काद्राबाद, जालना मधील नगर भूमापन क्र.३३९४ व नगर परिषद घर क्र.४१०४ या मिळकतीचे पुर्वी मयत सदाशिव तवरावाला हे मालक व कब्जेदार होते. सदरची मिळकत ही प्रतिवादी क्र.१ ते ६ यांच्या हिंदु एकत्र कुटुंबाची मिळकत होती. वादींनी त्यांच्या दाव्यामध्ये वाद मिळकत ही वादी क्र.२ यांनी दिनांक ०७/०२/१९७६ रोजी खरेदीखत क्र.१६१/१९७६ अन्वये मयत सदाशिव तवरावाला यांच्याकडून खरेदी केलेली आहे असे नमुद केलेले आहे. सन १९७६ चे तथाकथित खरेदीखताद्वारे वादींनी सदरचा दावा दाखल केला आहे. प्रस्तुतचा दावा हा मुदतीमध्ये नाही. सन १९७६ पासुन वादी यांनी कोणतीही कार्यवाही त्यांच्या नावे मिळकत होवून मिळणेसाठी केलेली नाही किंवा दावा दाखल केलेला नाही. त्यामुळे वादीचा दावा हा मुदतीमध्ये नसल्याने भारतीय मुदत कायद्या प्रमाणे सदरचा दावा खारीज करण्यात यावा अशी विनंती केली.

३) वादींनी त्यांचे म्हणणे निशाणी क्र.४० वर दाखल केले की, वादींनी

प्रस्तुतचा दावा मालकी हक्क, घोषणा, ताबा व मनाई हुकुम मिळण्यासाठी दाखल केलेला आहे. मयत सदाशिव तवरावाला हे नगर भूमापन क्र.३३९४ व नगर परिषद घर क्र.४१०४ खडकपुरा, अलंकार टॉकीज जवळ, काद्राबाद, जालना चे मुळ मालक व कब्जेदार होते. त्यांनी सदर मिळकतीतील पश्चिमेकडील एक खोली/दुकान क्षेत्र पुर्वे-पश्चिम १६ फुट व उत्तर-दक्षिण १२ फुट, ६ इंच लांब व रुंद जागा वादी क्र.२ यांना नोंदणीकृत खरेदीखत क्र.१६१/१९७६ अन्वये दि.०७/०२/१९७६ रोजी रक्कम रु.४,०००/- मध्ये विक्री केली आहे. सदर मिळकतीस पुढे म्युन्सिपल प्लेट क्र.२-३-२४/३ असा मिळाला. वाद मिळकत ही प्रतिवादी क्र.१ ते ६ यांच्या एकत्र कुटुंबाची मिळकत नाही. प्रतिवादी क्र.७ यांनी दावा मिळकतीचे कुलुप तोडून बेकायदेशीररित्या अतिक्रमण करुन दि.०७/०७/२०१९ दरम्यान ताबा घेतला आहे. त्यामुळे वादींचा दावा हा मुदतीत आहे.

४) वादींनी त्यांचे नावे सदर मिळकतीच्या दप्तरी नोंद जरी केली नसली तरी, वादींचा मालकी हक्क जात नाही. प्रतिवादी क्र.१ व २ हे मयत दिलीप सदाशिव व प्रतिवादी क्र.५ व ६ यांनी प्रतिवादी क्र.७ यांच्याशी संगनमत करुन अभिलेखामध्ये मयत सदाशिव तवरावाला यांचे वारस असल्याचे दर्शवुन प्रतिवादी क्र.७ च्या नावे दिनांक ११/०३/२०१९ रोजी नोंदणीकृत खरेदीखत क्र.१४५२/२०१९ अनव्ये बेकायदेशीररित्या विक्री केली. त्यामुळे वादींनी प्रस्तुतचा दावा दि.१७/०७/२०१९

रोजी दाखल केला असून तो मुदतीत असल्याने प्रस्तुतचा अर्ज फेटाळण्यात यावा अशी विनंती केली.

५) वार्दीतर्फे त्यांचे विधिज्ञ श्री. एस. जी. राठी व प्रतिवादी क्र.३ व ४ तर्फे त्यांचे विधिज्ञ श्री. ग. म. जक्कलवार यांचा तोंडी युक्तीवाद ऐकला.

६) अर्ज व त्यावरील म्हणणेवरून खालील मुद्दे उपस्थित होतात. त्यावरील निष्कर्ष मी कारणमिमांसेसह विवेचन करित आहे.

<u>अ.क्र.</u>	<u>मुद्दे</u>		<u>निष्कर्ष</u>
१	प्रस्तुतचा दावा हा दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश ७ नियम ११ (ड) अन्वये फेटाळण्यालायक आहे काय ?	-	<u>नकारार्थी</u>
२	अंतिम आदेश काय ?	-	अंतिम आदेशाप्रमाणे

कारणमिमांसा

७) प्रतिवादींच्या विधिज्ञांनी युक्तीवादामध्ये म्हटले आहे की, वार्दीना दावा दाखल करण्याचे कोणतेही कारण नाही. तथाकथित खरेदीखत हे सन १९७६ सालचे असल्याने वार्दीचा दावा हा मुदतीत नाही. त्यामुळे वार्दीचा दावा हा फेटाळण्यात यावा अशी विनंती केली. तर वार्दींच्या विधिज्ञांनी त्यांच्या युक्तीवादामध्ये म्हटले आहे की, नोंदणीकृत खरेदीखत क्र.१६१/१९७६ दि.०७/०२/१९७६ अन्वये वादी हा वाद

मिळकतीचा मालक व कब्जेदार होता. प्रतिवादी क्र.७ ने सन २०१९ मध्ये दावा मिळकतीचे कुलुप तोडून अतिक्रमण करून कब्जा घेतल्याने वादींचा दावा मुदतीत आहे. तरी प्रस्तुतचा अर्ज फेटाळण्यात यावा अशी विनंती केली.

८) वादींच्या विधिज्ञांनी त्यांच्या युक्तीवादाच्या समर्थनार्थ मा. सर्वोच्च न्यायालय व मा. मुंबई उच्च न्यायालय यांच्या न्यायनिर्णयाचा दाखला दिला आहे.

i] **Chhotanben and another v/s Kiritbhai Jalkrushnabhai Thakkar 2019 (2) Mh.L.J. :-** यामध्ये मा. सर्वोच्च न्यायालयाने नमुद केले आहे की, only averments in plaint are germane. Plea raised in application that suit is barred by law of limitation is a triable issue and it can be decided only after taking evidence. Plaint cannot be rejected at threshold in exercise of power under Order 7, Rule 11 (d), Civil Procedure Code.

ii] **Boshan Developers Pvt. Ltd. V/s Comunidade of Bordem, thr. its. Special attorney and others 2016 (1) Mh.L.J.** यामध्ये मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने नमुद केले आहे की, The question of limitation would require examination of facts and would be a disputed question which can be gone into at the trial. No exception can be taken to the finding of the District Judge while dismissing the application that the suit cannot be dismissed at the threshold as being

barred by limitation.

lii] **Merit Magnum Constructions V/s Nand Kumar Anant**

Vaity & Ors. 2014 (7) ALL MR 252:- यामध्ये मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने

नमुद केले आहे की, issue of limitation is a mixed question of law and fact necessitating evidence for effective adjudication. In such situation, plaint could not have been rejected by resort to provisions of Order 7 Rule 11 (d) rejection of plaint, not proper.

वादींच्या विधिज्ञांनी दाखल केलेल्या उपरोक्त नमुद न्यायनिर्णयाचे मी विन्नमपणे अवलोकन करुन त्यातील कायदेशीर तत्वे विचारात घेतले.

९) कायद्याच्या प्रस्थापित तत्वानुसार दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश ७ नियम ११ अन्वये वादपत्र फेटाळतांना फक्त दाव्यातील कथनांवरूनच वाद कारण दिसून येत नसून अथवा वादपत्रात केलेल्या निवेदनांवरून दाव्याला एखाद्या कायद्यानुसार रोध आहे असे दिसत असेल तर, सदर वादपत्र फेटाळण्यात येते. वादपत्र फेटाळण्यासाठी दाव्यात केलेले निवेदन/कथनांचाच विचार करणे आवश्यक असते. त्यावेळेस प्रतिपक्षांनी दाखल केलेल्या बचावातील कथने विचारात घेता येत नाही.

१०) या अनुषंगाने प्रस्तुतच्या प्रकरणातील वादपत्रातील कथनांचे अवलोकन केले असता, वादींनी प्रस्तुतचा दावा मालकी हक्क, घोषणा, ताबा व मनाई हुकुम

मिळण्यासाठी दाखल केलेला असून वादींच्या कथनांनुसार मयत सदाशिव तवरावाला हे नगर भूमापन क्र.३३९४ व नगर परिषद घर क्र.४१०४ खडकपुरा, अलंकार टॉकीज जवळ, काद्राबाद, जालना चे मुळ मालक व कब्जेदार होते. त्यांनी सदर मिळकतीतील पश्चिमेकडील एक खोली/दुकान क्षेत्र पुर्वे-पश्चिम १६ फुट, उत्तर-दक्षिण १२ फुट, ६ इंच लांबी x रुंदी चे जागा वादी क्र.२ यांच्या नावे नोंदणीकृत खरेदीखत क्र.१६१/१९७६ अन्वये दि.०७/०२/१९७६ रोजी रक्कम रु.४,०००/- मध्ये विक्री केली असून सदर मिळकतीस पुढे म्युन्सीपल प्लेट क्र.२-३-२४/३ असा मिळाला. प्रतिवादी क्र.७ यांनी दावा मिळकतीचे कुलुप तोडून बेकायदेशीररीत्या अतिक्रमण करुन दि.०७/०७/२०१९ दरम्यान ताबा घेतला आहे असे नमुद केले आहे.

११) वादींचे सदरहु कथने व अभिलेखावर दाखल सदर खरेदीखत कर भरणा पावती व वादींनी दिलेल्या तक्रारी पाहता, वादींना दावा दाखल करण्याचे कारण हे सन २०१९ मध्ये घडले आहे किंवा नाही यांची शहानिशा ही संपूर्ण साक्षीपुरावा घेवून करणे न्यायोचित ठरेल. एकंदरीत, वादींचे वादपत्रातील कथने पाहता, प्रस्तुतच्या प्रकरणात मुदत कायद्याच्या मुद्या हा mixed question of law and fact असल्याचे दिसुन येते. त्यामुळे आजमितीला सदरहु गुंतागुतींच्या मुद्याची उकल करणे पुराव्याअभावी शक्य नसून त्यासाठी वादींस पुराव्याची संधी देणे उचीत ठरेल. त्यामुळे प्रकरणातील एकंदरीत परिस्थिती व वादींच्या कथनांवरुन वादींच्या दाव्यास मुदतीच्या कायद्याचा रोध येत

असल्याने आजमितीला दावा खारीज करणे उचीत होणार नाही. सबब, प्रस्तुतचा अर्ज कायद्याच्या परिभाषेत स्वीकार्य नसल्याचे आढळते. त्यामुळे मुद्या क्र.१ चे उत्तर नकारार्थी देत आहे. सबब, खालीलप्रमाणे आदेश पारीत करण्यात येतो.

आदेश

प्रस्तुतचा अर्ज निशाणी क्र.३० नामंजुर करण्यात येतो.

दिनांक: २२/०३/२०२१

(एम. एस. कुलकर्णी)
दिवाणी न्यायाधीश (व.स्तर)
जालना

प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, पी.डी.एफ. फाईल मधील शब्द न शब्द मुळ निकालपत्रा प्रमाणे आहे.

लघुलेखकाचे नाव : एम. डी. आढे
न्यायालयाचे नाव : दिवाणी न्यायालय (व.स्तर), जालना
दिनांक : २२/०३/२०२१

सही/-
एम. डी. आढे
लघुलेखक (नि. श्रे.)